

Charakterystyka sytuacji pracujących

Opracowali
Michał Feliksiak i Zuzanna Czarnecka

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Wyróżniająca Jakość Badań

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

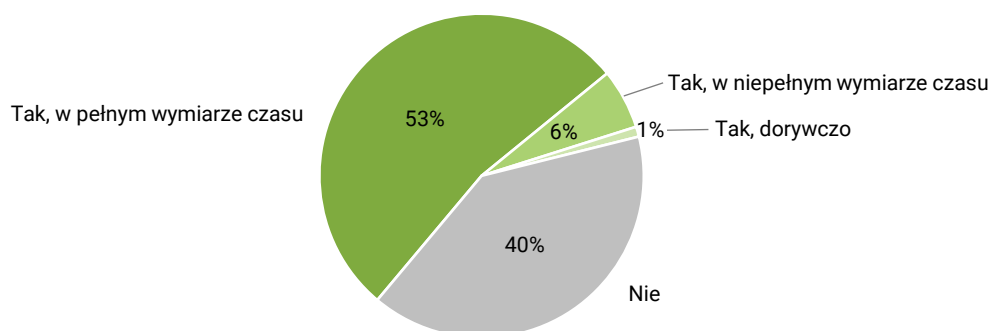
W skrócie

- Zarobkowo pracuje obecnie sześciu na dziesięciu badanych (60%). Niemal dwie trzecie z nich (64%) jest zatrudnione na umowę o pracę na czas nieokreślony. Dla prawie wszystkich tych osób (63%) jest to podstawowe źródło dochodów. Dla niemal jednej dziesiątej respondentów (9%) podstawowym źródłem dochodów jest umowa o pracę na czas określony, dla 15% jest to własna działalność gospodarcza (w tym praca na kontraktach B2B), a dla sześciu na stu (6%) – własne gospodarstwo rolne. Ośmiu na stu badanych (8%) pracuje na umowach cywilnoprawnych, głównie umowach zlecenie (7%), sporadycznie – na umowach o dzieło (1%). Dla sześciu na stu pracujących (6%) umowy cywilnoprawne to podstawowe źródło dochodów. Głównie dotyczy to najmłodszych respondentów (39%), a także w większym stopniu kobiet niż mężczyzn (9% wobec 3%).
- Ośmiu na dziesięciu badanych pracujących zarobkowo (81%) deklaruje satysfakcję ze swojej pracy, a jedynie 5% z nich nie jest z niej zadowolone. Wyższym poziomem satysfakcji z pracy wyróżniają się przede wszystkim takie grupy, jak prywatni przedsiębiorcy (91%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (88%) oraz uzyskujący dochody netto wynoszące co najmniej 7000 zł miesięcznie, natomiast relatywnie rzadziej zadowoleni z niej są najmłodszy badani (63%), uzyskujący niskie dochody (poniżej 3000 zł – 67%) i pracujący na umowach cywilnoprawnych (62%).
- Niezależnie od swojej bieżącej sytuacji, dwie trzecie pracujących (66%) wolałoby zarabiać mniej pieniędzy na rękę przy większej stabilności zawodowej, którą oferuje umowa o pracę. Większe zarobki przy pracy na umowie cywilnoprawnej lub kontrakcie B2B wybrałoby natomiast 23% spośród nich. Umowy cywilnoprawne lub kontrakty B2B preferują na ogół badani, dla których ten sposób pracy jest głównym źródłem dochodów, czyli zarówno prowadzący własną działalność gospodarczą (57%), jak i pracujący na umowach cywilnoprawnych (55%).

W sondażu przeprowadzonym w marcu¹, poszerzyliśmy zagadnienia dotyczące pracy zarobkowej, zadając pytania umożliwiające lepsze przyjrzenie się sytuacji pracujących. Osoby pracujące zarobkowo stanowią trzy piąte badanych (60%). Zdecydowana większość (53%) pracuje w pełnym wymiarze czasu, sześciu na stu (6%) – w niepełnym, a jeden na stu (1%) pracuje dorywczo.

CBOS

RYS. 1. Czy obecnie pracuje Pan(i) zarobkowo (na etacie, we własnym zakładzie lub gospodarstwie albo bierze Pan(i) prace zleczone)?

Generalnie więcej pracujących jest wśród mężczyzn niż kobiet, co wynika m.in. z różnego wieku emerytalnego dla każdej z płci. Dlatego też największą przewagę pracujących mężczyzn nad pracującymi kobietami notujemy w przedziale wiekowym 55–64 lata. Częściej aktywni na rynku pracy niż kobiety są ponadto mężczyźni mający od 25 do 34 lat. Co ciekawe, kobiety wcześniej w większej skali wchodziły na rynek pracy. Wśród najmłodszych badanych, mających od 18 do 24 lat, zarobkowo pracuje więcej kobiet niż mężczyzn.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (431) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 15 marca 2026 roku na próbie liczącej 1012 osób (w tym: 64,4% metodą CAPI, 20,2% – CATI i 15,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

TABELA 1

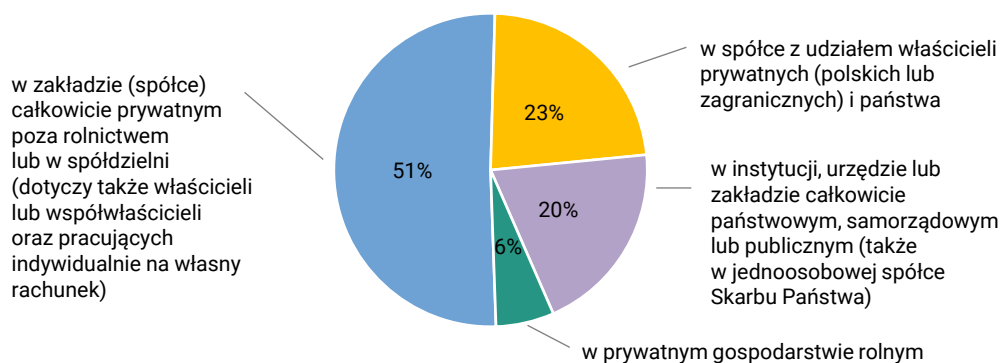
Wiek	Odsetek pracujących wśród:		
	mężczyzn	kobiet	badanych ogółem
18–24 lata	35	44	39
25–34	90	80	85
35–44	93	89	91
45–54	88	88	88
55–64	71	46	58
65 lat i więcej	11	8	9
Ogółem	64	56	60

Połowa badanych (51%) pracuje w sektorze prywatnym poza rolnictwem, blisko jedna czwarta (23%) w spółkach z udziałem właścicieli prywatnych i państwa, a jedna piąta (20%) w sektorze publicznym. Sześciu na stu respondentów (6%) pracuje w prywatnych gospodarstwach rolnych.

CBOS

RYS. 2. Gdzie Pan(i) obecnie pracuje? Proszę wziąć pod uwagę Pana(i) główne miejsce pracy.

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH

Kobiety częściej niż mężczyźni pracują w sektorze publicznym. Z kolei mężczyźni w większej mierze pracują w rolnictwie. Pracę w tym sektorze częściej niż przeciętnie deklarują starsi badani, mający 55 lat lub więcej. Relatywnie „najmłodszy” jest natomiast sektor prywatny poza rolnictwem.

TABELA 2

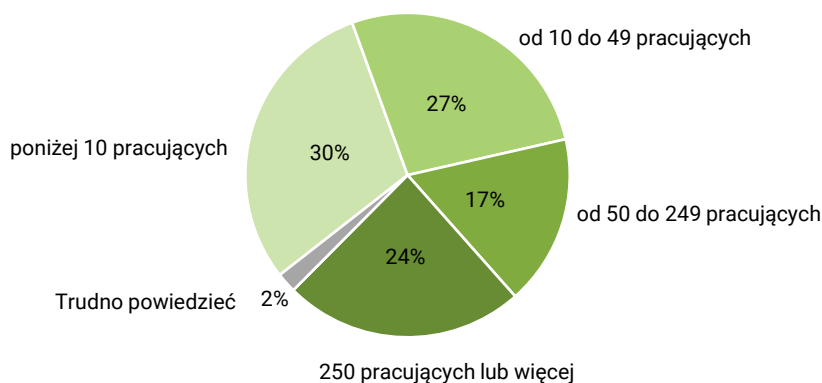
		Pracujący w:			
		instytucji państwowej, publicznej	spółce właścicieli prywatnych i państwa	sektorze prywatnym poza rolnictwem	prywatnym gospodarstwie rolnym
		w procentach			
Płeć	Mężczyźni	17	24	52	8
	Kobiety	24	22	50	4
Wiek	18–24 lata	9	24	67	0
	25–34	22	20	54	3
	35–44	16	27	53	4
	45–54	24	20	47	9
	55–64	25	23	40	12
	65 lat i więcej	24	16	48	12
Ogółem		20	3	51	6

Deklarowane miesięczne dochody netto osób pracujących w sektorze publicznym lub w spółkach właścicieli prywatnych i państwa najczęściej (dominanta) lokują się w przedziale od 5000 zł do 6999 zł, a w przypadku osób pracujących w sektorze prywatnym wynoszą przeważnie 7000 zł lub więcej. Wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych najwięcej osób wskazało dochody poniżej 2000 zł na rękę.

Większość badanych (57%) pracuje w małych firmach i instytucjach, liczących mniej niż 50 pracujących, z czego niemal jedna trzecia (30%) pracuje w mikroprzedsiębiorstwach, czyli firmach do 10 pracujących.

CBOS

RYS. 3. Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje (podobnie w przypadku instytucji, która ma np. oddziały regionalne). Nawet jeśli nie jest Pan(i) pewien/pewna dokładnej liczby, proszę postarać się oszacować czy jest to:

Najliczniejsze grupy zawodowe to specjaliści i zawody twórcze (21%), robotnicy (22%), głównie wykwalifikowani (16%), pracownicy usług (15%), pracownicy administracyjno-biurowi (13%) oraz właściciele i współwłaściciele firm (12%). Mniej liczne grupy to średni personel, technicy (7%), kadra kierownicza, dyrektorzy (6%) oraz rolnicy (6%).

RYS. 4. Do której z wymienionych grup zaliczył(a)by się Pan(i) ze względu na swoją obecną sytuację?

Mężczyźni częściej niż kobiety pracują w zawodach robotniczych, szczególnie jako robotnicy wykwalifikowani. Częściej też prowadzą własną działalność gospodarczą lub rolniczą. Przewaga kobiet najsilniej zaznacza się w takich grupach zawodowych, jak pracownicy administracyjno-biurowi, ale także wśród specjalistów z wyższym wykształceniem i w zawodach twórczych oraz w usługach.

TABELA 3

Do której z wymienionych grup zaliczył(a)by się Pan(i) ze względu na swoją obecną sytuację?	Odpowiedzi pracujących		
	mężczyzn	kobiet	ogółem
	w procentach		
Zawody twórcze i specjaliści z wyższym wykształceniem	17	25	21
Robotnicy wykwalifikowani i brygadziści zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem	24	7	16
Pracownicy sklepów, punktów usługowych, pracownicy usług osobistych	11	19	15
Pracownicy administracyjno-biurowi	5	21	13
Właściciele i współwłaściciele prywatnych firm, zakładów, sklepów, punktów sprzedaży oraz agenci i inne osoby prowadzące działalność gospodarczą poza rolnictwem	15	9	12
Technicy i inny średni personel	7	6	7
Dyrektorzy, prezesi i kadra kierownicza przedsiębiorstw, instytucji oraz administracji państwowej i samorządowej	6	5	6
Rolnicy indywidualni i pomagający im członkowie rodzin	8	4	6
Pracownicy wykonujący prace proste zatrudnieni poza rolnictwem i leśnictwem	6	4	5
Robotnicy najemni i brygadziści zatrudnieni w rolnictwie i leśnictwie, rybacy	1	0	1

Najwyższe dochody z pracy (7000 zł i więcej) najczęściej uzyskują takie grupy zawodowe, jak kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz prywatni przedsiębiorcy. Dochody od 5000 zł do 6999 zł w największej mierze deklarują technicy, średni personel i pracownicy administracyjno-biurowi. Robotnicy wykwalifikowani najczęściej podają dochody z przedziału od 4000 zł do 4999 zł. Z kolei dochody z niższego pułapu, od 3000 zł do 3999 zł, mają przeważnie pracownicy usług i robotnicy niewykwalifikowani. Najniższą wartość dominanty, wskazującą na dochody do 2000 zł, rejestrujemy wśród rolników.

Niemal dwie trzecie pracujących zarobkowo (64%) jest zatrudnione na umowę o pracę na czas nieokreślony. Dla prawie wszystkich tych osób (63%) jest to podstawowe źródło dochodów. Jedna dziesiąta pracujących (10%, a dla 9% jest ona podstawowym źródłem dochodów) ma obecnie taką umowę, tyle że na czas określony. Własną działalność gospodarczą lub pracę na kontraktach B2B deklaruje około jednej ósmej badanych (16%, a dla 15% jest to podstawowe źródło dochodów). Siedmiu na stu pytanych (7%) czerpie dochody z pracy we własnym gospodarstwie rolnym (przy czym dla 6% stanowi ona główne źródło dochodów). Ośmiu na stu respondentów (8%) pracuje na umowach cywilnoprawnych, głównie umowach zlecenie (7%), sporadycznie na umowach o dzieło (1%). Dla sześciu na stu pracujących (6%) umowy cywilnoprawne są podstawowym źródłem dochodów.

TABELA 4

Rodzaj umowy/zatrudnienia	Jak Pan(i) obecnie pracuje?	Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?
	w procentach	
Umowa o pracę na czas nieokreślony	64	63
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	16	15
Umowa o pracę na czas określony	10	9
Własne gospodarstwo rolne	7	6
Umowa zlecenie	7	5
Umowa o dzieło	1	1
Praca stała bez umowy	0	0
Praca dorywcza bez umowy	0	0
Inny sposób zarabiania	2	1

Od poprzedniego pomiaru z 2023 roku minimalnie zwiększyło się zatrudnienie na umowy o pracę na czas nieokreślony, które, generalnie rzecz biorąc, od pięciu lat utrzymuje się na wyższym poziomie niż w dwóch poprzednich dekadach (mniejszy niż w latach 2004–2018 jest odsetek zatrudnionych na etacie na czas określony). Ponadto obecnie więcej osób niż kiedykolwiek wcześniej w naszych badaniach deklaruje prowadzenie własnej działalności gospodarczej. W odróżnieniu od wcześniejszych badań, tym razem nikt nie przyznał się do wykonywania pracy zarobkowej bez umowy.

TABELA 5

Który ze sposobów zatrudnienia/zarabiania stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo według terminów badań					
	IV 2004	VIII 2014	V 2018	X 2021	X 2023	III 2026
	w procentach					
Umowa o pracę na czas nieokreślony	54	50	54	61	61	63
Własna działalność gospodarcza	10	12	11	12	12	15
Umowa o pracę na czas określony	18	17	17	14	10	9
Własne gospodarstwo rolne	12	11	9	8	7	6
Umowy cywilnoprawne (zlecenia lub o dzieło)	3	6	5	4	7	6
Praca bez umowy (stała lub dorywcza)	2	3	2	2	2	0
Inny sposób zatrudnienia/zarabiania	2	0	1	0,3	1	1

Mężczyźni minimalnie częściej niż kobiety zatrudnieni są na umowę o pracę na czas nieokreślony, natomiast kobiety dwukrotnie częściej pracują na etacie, tyle że na czas określony. Ponadto trzykrotnie częściej niż mężczyźni pracują one na umowach cywilnoprawnych. Firmy lub gospodarstwa rolne częściej – co już zauważono wcześniej – prowadzą mężczyźni niż kobiety.

TABELA 6

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Odpowiedzi pracujących		
	mężczyzn	kobiet	ogółem
	w procentach		
Umowa o pracę na czas nieokreślony	64	61	63
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	17	12	15
Umowa o pracę na czas określony	6	13	9
Własne gospodarstwo rolne	8	4	6
Umowa cywilnoprawna	3	9	5
Praca stała bez umowy	0	0	0
Praca dorywcza bez umowy	0	0	0
Inny sposób zarabiania	2	1	1

We wszystkich analizowanych grupach wiekowych przeważa zatrudnienie na umowę o pracę. Uzyskiwanie głównego dochodu z pracy na umowę zlecenie lub o dzieło najczęściej deklarują osoby poniżej 25 roku życia.

TABELA 7

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Odpowiedzi pracujących w wieku:					Ogółem
	18–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
	w procentach					
Umowa o pracę na czas nieokreślony	45	65	65	68	61	63
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	6	15	16	14	15	15
Umowa o pracę na czas określony	10	12	9	7	8	9
Własne gospodarstwo rolne	0	3	4	7	13	6
Umowa cywilnoprawna	39	3	4	2	0	5
Praca stała bez umowy	0	0	0	0	1	0
Praca dorywcza bez umowy	0	0	0	1	0	0
Inny sposób zarabiania	0	2	1	1	1	1

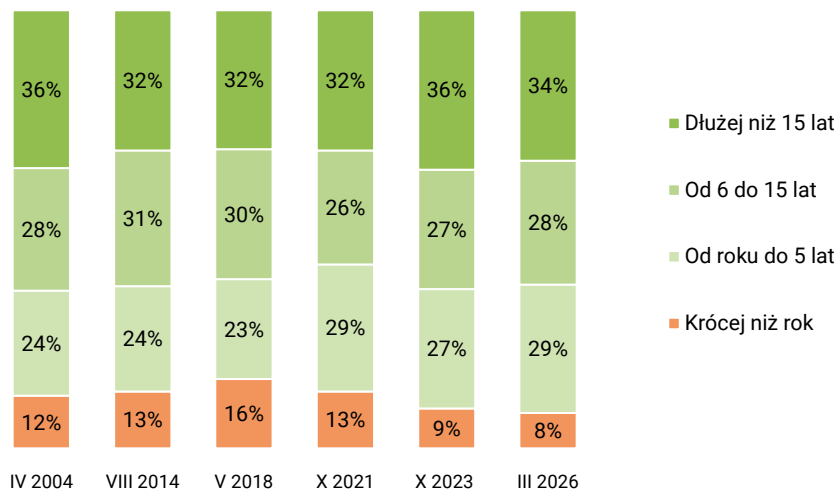
Pominięto badanych mających ponad 64 lata ze względu na niewielką liczebność pracujących w tym wieku

Najwyższe dochody (7000 zł+) na ogół deklarują badani prowadzący własną działalność gospodarczą i pracujący na kontraktach B2B. W przypadku respondentów zatrudnionych na umowy o pracę na czas nieokreślony przeważnie są to dochody z przedziału 5000–6999 zł, a na czas określony – od 3000 zł do 3999 zł. W tym ostatnim zakresie najczęściej też lokują się dochody osób pracujących na umowy cywilnoprawne.

Większość badanych (62%) nie zmieniła głównego sposobu uzyskiwania dochodów z pracy od co najmniej sześciu lat, w tym jedna trzecia (34%) pracuje na takich jak obecne zasadach od ponad piętnastu lat. Od 2021 roku obserwujemy zmniejszanie się odsetka pracujących na tych samych zasadach krócej niż rok. Jest on obecnie najniższy z dotychczas rejestrowanych. Współwystępuje to z większą skalą zatrudnienia na umowę o pracę na czas nieokreślony.

RYS. 5 Czas zatrudnienia na tych samych zasadach

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH

Największa stabilność, jeśli chodzi o rodzaj pracy będącej głównym źródłem dochodu, dotyczy właścicieli gospodarstw rolnych, których blisko dwie trzecie zarabia w ten sposób dłużej niż piętnaście lat. Na drugim miejscu pod tym względem lokują się zatrudnieni na umowę o pracę. Z kolei o relatywnie krótszym stażu pracy na tych samych zasadach możemy mówić w przypadku osób zatrudnionych na etacie na czas określony i – szczególnie – mających umowy cywilnoprawne.

TABELA 8

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Od jak dawna pracuje Pan(i) w ten sposób?			
	Krócej niż rok	Od roku do 5 lat	Od 6 do 15 lat	Dłużej niż 15 lat
	w procentach			
Umowa o pracę na czas nieokreślony	4	26	31	40
Umowa o pracę na czas określony	27	53	11	9
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	11	25	35	29
Własne gospodarstwo rolne	0	9	29	63
Umowa cywilnoprawna	30	62	9	3
Ogółem	8	29	28	34

Od roku 2021 obserwujemy skracanie się tygodniowego czasu pracy – mniej osób niż w latach 2004–2018 deklaruje pracę powyżej 40 godzin tygodniowo (obecnie jest to 26%), przybyło natomiast tych, którzy pracują 40 godzin (obecnie jest to 52%), oraz pracujących krócej (17%). Można dodatkowo zauważyć, że ta ostatnia grupa zwiększyła się też od poprzedniego badania, sprzed trzech lat.

TABELA 9

Ile godzin tygodniowo (średnio) zajmuje Panu(i) łącznie praca zarobkowa?	Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo według terminów badań					
	IV 2004	VII 2014	V 2018	X 2021	X 2023	III 2026
	w procentach					
Poniżej 40 godzin	14	10	12	13	14	17
40 godzin	38	43	47	51	51	52
Powyżej 40 godzin	47	43	35	30	28	26
Trudno powiedzieć	1	4	5	6	7	5
Średnio godzin	44,4	46,4	44,4	42,6	42,0	41,3

Od przeciętnej liczby godzin pracy w tygodniu odstają wyraźnie *in plus* właściciele gospodarstw rolnych, którzy przeznaczają na pracę średnio 58 godzin tygodniowo, a *in minus* osoby pracujące na umowy cywilnoprawne przeznaczające na pracę średnio około 28 godzin.

TABELA 10

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Ile godzin tygodniowo (średnio) zajmuje Panu(i) łącznie praca zarobkowa?				
	Poniżej 40 godzin	40 godzin	Powyżej 40 godzin	Trudno powiedzieć	Średnio godzin
Umowa o pracę na czas nieokreślony	11	68	19	3	40,5
Umowa o pracę na czas określony	16	59	21	4	40,3
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	24	20	47	9	43,7
Własne gospodarstwo rolne	14	3	69	14	58,3
Umowa cywilnoprawna	70	15	9	6	27,7
Ogółem	17	52	26	5	41,3

Osoby pełniące funkcje kierownicze stanowią ponad jedną czwartą pracujących (27%). Zauważalnie częściej są to mężczyźni niż kobiety, a także w większym stopniu badani po 34 roku życia niż młodszy.

CBOS

RYS. 6. Czy w miejscu pracy pełni Pan(i) funkcję kierowniczą, odpowiada Pan(i) za pracę innych osób lub kieruje projektami?

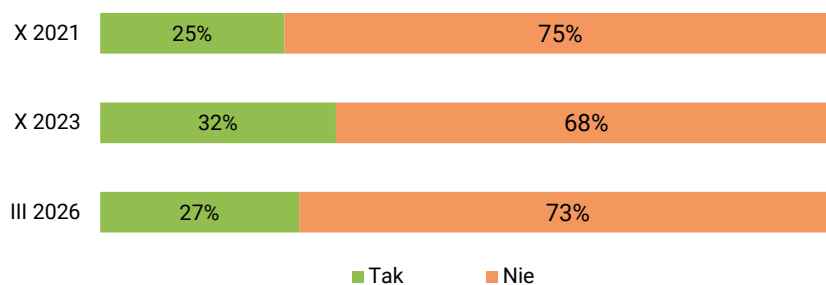

TABELA 11

		Odsetki pracujących, którzy pełnią funkcje kierownicze	
Płeć	Mężczyźni		32
	Kobiety		21
Wiek	18–24 lata		13
	25–34		22
	35–44		32
	45–54		24
	55–64		30
Ogółem			27

Pominięto badanych mających ponad 64 lata ze względu na niewielką liczebność pracujących w tym wieku

Osoby pełniące funkcje kierownicze przeznaczają na pracę zarobkową przeciętnie więcej godzin tygodniowo niż pozostali. Różnica ta wynosi średnio ponad sześć godzin.

TABELA 12

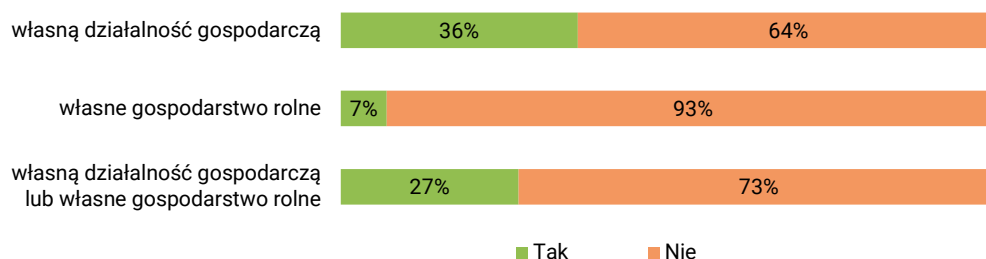
Ile godzin tygodniowo (średnio) zajmuje Panu(i) łącznie praca zarobkowa?	Czy w miejscu pracy pełni Pan(i) funkcję kierowniczą, odpowiada Pan(i) za pracę innych osób lub kieruje projektami?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Poniżej 40 godzin	24	76
40 godzin	15	85
Powyżej 40 godzin	52	48
Trudno powiedzieć	36	64
Średnio godzin	46,1	39,7

Osoby prowadzące własną firmę lub gospodarstwo rolne stanowią łącznie niemal jedną czwartą pracujących (23%). Nieco więcej niż jedna czwarta spośród nich (27%) zatrudnia pracowników. Pracowników zauważalnie częściej zatrudniają prywatni przedsiębiorcy niż rolnicy (36% wobec 7%).

CBOS

RYS. 7. Czy zatrudnia Pan(i) pracowników?

ODPOWIEDZI PROWADZĄCYCH:

Niemal połowa osób deklarujących pełnienie w swoim zakładzie pracy funkcji kierowniczych to jednocześnie właściciele tych firm lub gospodarstw rolnych, którzy zatrudniają pracowników.

TABELA 13

Czy w miejscu pracy pełni Pan(i) funkcję kierowniczą, odpowiada Pan(i) za pracę innych osób lub kieruje projektami?	Czy zatrudnia Pan(i) pracowników?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	48	52
Nie	2	98

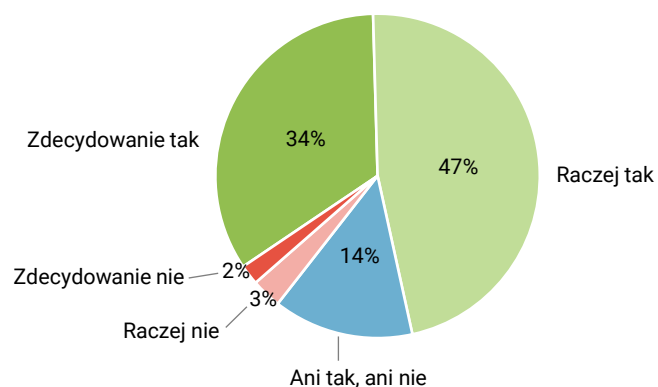
ZADOWOLENIE Z PRACY

Ośmiu na dziesięciu badanych pracujących zarobkowo (81%) deklaruje satysfakcję ze swojej pracy, z czego jedna trzecia (34%) jest z niej zdecydowanie zadowolona, a niespełna połowa (47%) – umiarkowanie. Niezadowolenie jest w tym przypadku marginalne. Wyraża je co dwudziesty badany (5%). Pozostali (14%) są w tej kwestii ambiwalentni.

CBOS

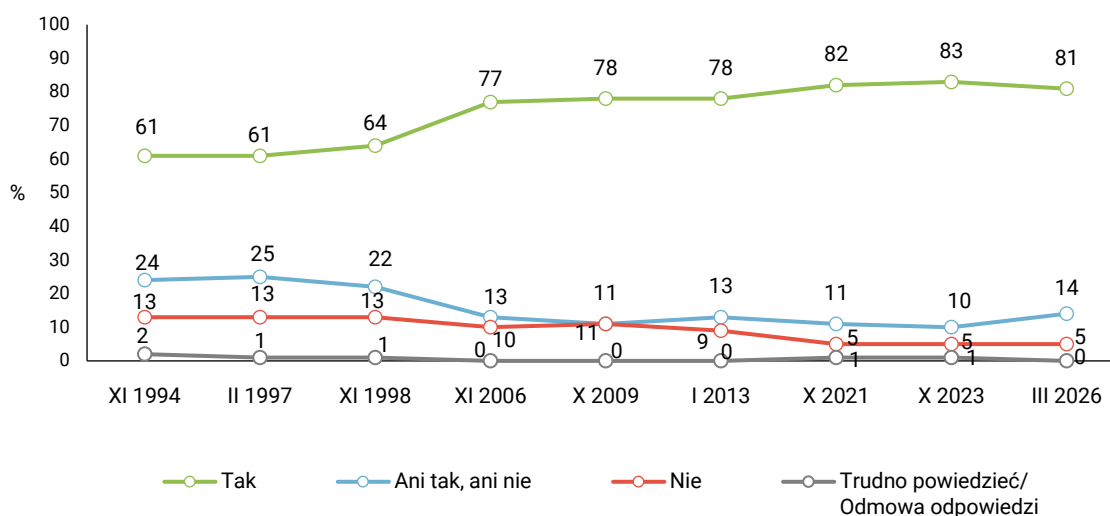
RYS. 8. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH

W ostatnich pięciu latach poziom satysfakcji zawodowej utrzymuje się na stabilnym poziomie – nieco wyższym niż w latach 2006–2013 i wyraźnie wyższym niż w latach 90.

RYS. 9. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy czy też nie?

Jeśli uwzględnimy strukturę wieku badanych, to najniższy poziom zadowolenia i jednocześnie najwyższy poziom niezadowolenia ze swojej pracy możemy odnotować wśród osób w wieku od 18 do 24 lat. Nieco rzadziej niż ogół aktywnych zawodowo, zadowolenie deklarują także respondenci mający od 55 do 64 lat, którzy częściej niż przeciętnie wypowiadają się w tej kwestii ambiwalentnie.

TABELA 14

Wiek	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
18–24 lata	63	16	22
25–34 lata	83	13	4
35–44 lata	85	12	3
45–54 lata	81	14	5
55–64 lata	74	21	5
Ogół	81	14	5

Pominięto badanych mających ponad 64 lata ze względu na niewielką liczebność pracujących w tym wieku

Jeśli chodzi o grupy zawodowe, to najwyższym poziomem zadowolenia z pracy wyróżniają się prywatni przedsiębiorcy oraz kadra kierownicza i specjaliści, natomiast największym niezadowoleniem – pracownicy usług oraz technicy i średni personel. Do grup charakteryzujących się relatywnie niższą satysfakcją zawodową zaliczają się ponadto robotnicy niewykwalifikowani i wykwalifikowani.

TABELA 15

Grupa społeczno-zawodowa	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
Kadra kierownicza, specjaliści z wykształceniem wyższym	88	9	2
Średni personel, technicy	82	8	10
Pracownicy administracyjno-biurowi	79	16	5
Pracownicy usług	73	12	15
Robotnicy wykwalifikowani	74	24	2
Robotnicy niewykwalifikowani	74	19	6
Rolnicy	79	18	3
Pracujący na własny rachunek	91	9	0
Ogół	81	14	5

Satysfakcja z pracy jest skorelowana z wysokością uzyskiwanych dochodów. Częściej niż przeciętnie zadowolone z niej wyrażają osoby, których miesięczne dochody netto wynoszą 7000 zł lub więcej, natomiast rzadziej badani zarabiający od 4000 zł do 4999 zł, a zwłaszcza uzyskujący dochody poniżej 3000 zł.

TABELA 16

Miesięczne dochody osobiste netto	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
Do 2999 zł	67	21	12
Od 3000 do 3999 zł	78	16	6
Od 4000 do 4999 zł	73	19	8
Od 5000 do 6999 zł	80	16	4
7000 zł i więcej	90	7	3
Ogół	81	14	5

Satysfakcja z pracy wyraźnie współwystępuje również z dobrymi ocenami własnej sytuacji materialnej. Wyraźnie rzadziej są z niej zadowoleni respondenci, którzy swoje warunki materialne określają jako przeciętne lub złe.

TABELA 17

Ocena własnych warunków materialnych	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
Złe/średnie*	64	26	10
Dobre	89	8	3
Ogół	81	14	5

* Kategorie te połączono ze względu na niewielką liczebność wśród pracujących osób deklarujących oceny złe

Najbardziej *in minus* pod względem zadowolenia z pracy odstają od reszty osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych. Wyraźnie *in plus* natomiast wyróżniają się osoby prowadzące własną działalność gospodarczą.

TABELA 18

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
Umowa o pracę na czas nieokreślony	81	14	6
Umowa o pracę na czas określony	82	15	4
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	93	5	2
Własne gospodarstwo rolne	77	20	3
Umowa cywilnoprawna	62	29	9
Ogółem	81	14	5

Respondenci, którzy mają relatywnie największe poczucie bezpieczeństwa zawodowego i sądzą, że utrata obecnej pracy jest mało prawdopodobna, zdecydowanie częściej, niż pozostałe grupy oraz ogół badanych, są z niej zadowoleni. Satysfakcję w tym względzie najrzadziej wyrażają Ci, którzy liczą się z możliwością utraty pracy.

TABELA 19

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy?		
	Tak	Ani tak, ani nie	Nie
	w procentach		
Tak*	66	26	8
Raczej nie	83	11	5
Nie, to mało prawdopodobne	90	8	2
Ogół	81	14	5

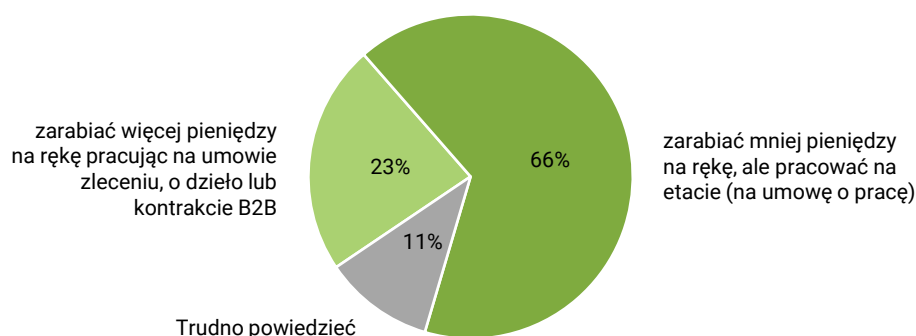
* Połączono odpowiedzi „bardzo poważnie się z tym liczę” i „raczej tak”

PREFEROWANA FORMA ZATRUDNIENIA

Wszystkim pracującym, niezależnie od tego, w jaki sposób są obecnie zatrudnieni, zadaliśmy pytanie o to, czy woleliby zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B, czy zarabiać mniej, ale być zatrudnionym na umowę o pracę. Dwie trzecie badanych (66%) wybrałoby etat, a umowę cywilnoprawną lub kontrakt B2B – niespełna jedna czwarta (23%).

RYS. 10. Czy wolał(a)by Pan(i):

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH

Zdecydowana większość pracujących na umowę o pracę na czas określony lub na czas nieokreślony deklaruje, że taka forma zatrudnienia odpowiada im bardziej, niż wyższe zarobki na rękę przy pracy na umowie cywilnoprawnej lub kontrakcie B2B. Ponad połowa osób prowadzących własną działalność gospodarczą i/lub pracujących na kontrakcie B2B oraz tych, których główne źródło utrzymania to praca na umowie cywilnoprawnej, woli zarabiać więcej pieniędzy na rękę, niż pracować na etacie. Warto jednak zauważyć, że w przypadku tych pierwszych ponad jedna czwarta wybrałaby niższe zarobki przy większej stabilności zawodowej, którą oferuje umowa o pracę. Wśród osób pracujących na umowach zlecenie jest to aż jedna trzecia.

TABELA 20

Który z wymienionych sposobów zatrudnienia stanowi główne źródło Pana(i) dochodów?	Czy wolał(a)by Pan(i)*:		
	zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B	zarabiać mniej pieniędzy na rękę, ale pracować na etacie (na umowę o pracę)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Umowa o pracę na czas nieokreślony	15	75	10
Umowa o pracę na czas określony	4	89	7
Własna działalność gospodarcza, kontrakt B2B	57	28	15
Własne gospodarstwo rolne	20	60	20
Umowa cywilnoprawna	55	33	12
Ogół	23	66	11

* Odpowiedzi pracujących

Grupy zawodowe wyraźnie wyróżniające się *in plus* na tle ogółu w kwestii preferencji stabilności zawodowej to pracownicy administracyjno-biurowi, pracownicy usług oraz robotnicy wykwalifikowani. Z kolei mniejszą stabilność, ale wyższe zarobki relatywnie częściej wskazują (poza prywatnymi przedsiębiorcami, wśród których taka preferencja przeważa), robotnicy niewykwalifikowani.

TABELA 21

Grupa społeczno-zawodowa	Czy wolał(a)by Pan(i)*:		
	zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B	zarabiać mniej pieniędzy na rękę, ale pracować na etacie (na umowę o pracę)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kadra kierownicza, specjaliści z wykształceniem wyższym	20	67	13
Średni personel, technicy	18	59	23
Pracownicy administracyjno-biurowi	16	77	7
Pracownicy usług	18	77	5
Robotnicy wykwalifikowani	13	76	12
Robotnicy niewykwalifikowani	28	69	3
Rolnicy	18	62	21
Pracujący na własny rachunek	56	31	13
Ogół	23	66	11

* Odpowiedzi pracujących

Osoby relatywnie często preferujące wyższe zarobki nad większą stabilność zatrudnienia to najczęściej zarówno te o najniższych, jak i najwyższych dochodach.

TABELA 22

Miesięczne dochody osobiste netto	Czy wolał(a)by Pan(i)*:		
	zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B	zarabiać mniej pieniędzy na rękę, ale pracować na etacie (na umowę o pracę)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Do 2999 zł	29	61	10
Od 3000 do 3999 zł	16	82	1
Od 4000 do 4999 zł	21	74	5
Od 5000 do 6999 zł	16	77	8
7000 zł i więcej	33	54	13
Ogół	23	66	11

* Odpowiedzi pracujących

Analogicznie, zarówno respondenci deklarujący, że w ich gospodarstwie żyje się skromnie, jak i ci, którym żyje się dobrze, nieco częściej niż ogół aktywnych zawodowo woleliby zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie cywilnoprawnej lub kontrakcie B2B, niż zarabiać mniej pracując na etacie.

TABELA 23

Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania w Pana(i) gospodarstwie domowym?	Czy wolał(a)by Pan(i)*:		
	zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B	zarabiać mniej pieniędzy na rękę, ale pracować na etacie (na umowę o pracę)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Żyjemy biednie lub skromnie	28	67	5
Żyjemy średnio	18	71	11
Żyjemy dobrze	28	61	11
Ogół	23	66	11

* Odpowiedzi pracujących

Jeśli chodzi o grupy wiekowe, wyższe zarobki w ramach umowy cywilnoprawnej lub kontraktu B2B częściej niż pracę na etacie z niższym wynagrodzeniem na rękę wybraliby jedynie najmłodszy respondenci. Wśród pozostałych, szczególnie mających od 55 do 64 lat, wyraźnie preferowane jest zatrudnienie na etacie.

TABELA 24

Wiek	Czy wolał(a)by Pan(i)*:		
	zarabiać więcej pieniędzy na rękę pracując na umowie zleceniu, o dzieło lub kontrakcie B2B	zarabiać mniej pieniędzy na rękę, ale pracować na etacie (na umowę o pracę)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
18–24 lata	59	41	0
25–34 lata	20	68	11
35–44 lata	24	64	12
45–54 lata	21	67	13
55–64 lata	11	78	11
Ogół	23	66	11

* Odpowiedzi pracujących

Pominięto badanych mających ponad 64 lata ze względu na niewielką liczebność pracujących w tym wieku

Ośmiu na dziesięciu pracujących – co jest stabilnym wynikiem w tej dekadzie – wyraża satysfakcję z wykonywanej pracy zarobkowej. Brak satysfakcji w tej dziedzinie, na poziomie ogółu stosunkowo niewielki, uwidacznia się jednak lepiej w konkretnych grupach społecznych, które zresztą w istotnym stopniu są ze sobą zbieżne. Dotyczy to często najmłodszych pracujących, wykonujących pracę w ramach umów zlecenie lub o dzieło, uzyskujących niskie dochody, źle lub przeciętnie sytuowanych, a także pracowników usług i robotników. Z kolei grupami, w których poziom zadowolenia z pracy jest wysoki, są prywatni przedsiębiorcy oraz kadra kierownicza i specjaliści, co współwystępuje też z dobrą, na tle innych, sytuacją ekonomiczną tych grup zawodowych.